

DM Forum møde 19.6.2019

Mødelokalitet: Roskilde Universitet bygning 27, lokale 27.1-089 - Teorirum 27

Deltagere:

Anne Sofie Fink Kjeldgaard	Michael Rasmussen	Sekretariat	Gæster
Bo Bai	Michael Svendsen	Anders Conrad	Gertrud Stougård Thomsen (via Zoom)
Falco Hüser	Signe Gadegaard	Rene Belsø	Galina Ianchina
Jitka Stilund Hansen	Rikke Søndergaard Kristensen	Diba Markus (referent)	Jeppe Klok Due
Lene Offersgaard	Sara Schrøder Kaas		Sara Garavelli (via Zoom)
Lise Ingemann Mikkelsen	Sacha Zurcher		
Mareike Buss	Thomas Schlichting		

Dagsordenspunkt

01 - Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt uden ændringer.

02 - Godkendelse af referat

Referatet blev hverken godkendt eller det modsatte - flere fremførte at den rundsendte .pdf-fil kun indeholdt den første ud af tre sider. Diba lovede at rundsende igen. Referatet ligger både på https://sciencedata.dk/shared/DM_Forum (mappen 'Mødereferater') og på https://www.deic.dk/da/datamanagement/DM_forum.

Dagsordenspunkterne 03-05 og 07-09 (Show&Tell)

Aktiviteternes præsentationer findes i et fælles slidesæt [2019 06 19 SHOW AND TELL] @ https://sciencedata.dk/shared/DM_Forum (mappen 'Slides mm fra møde 2019 06 19'). Kun nedslagspunkter i kommentarer/diskussioner er skrevet til referat.

Undervejs i Show&Tell opstod en diskussion om formidling af DM Forum aktiviteternes produkter. Der var kritik af, at de er svære at finde (google), at de ligger for skjult og "usexet" præsenteret på deic.dk og vidensportal.deic.dk, at de ikke er FAIR (her i betydningen udstyret med en PID). Der var enighed om at produkterne fortjener at blive promoveret mere, og at der skal arbejdes på at bringe dem i spil i nye sammenhænge. En af måderne at øge synligheden på kan være via posters til møder, som medlemmerne deltager i, fx RDA og DCC.

Beslutninger:

1. Følgende laver en poster til RDA plenary i Helsinki 23.-25.10:
 - DK-RDA noden (Anne Sofie)
 - FAIR på tværs (Mareike Buus)
 - DM Forum (Lene Offersgaard assisteret af Diba og Anders)

03 - Show&Tell - Continued RDM eLearning modules v/Signe Gadegaard

Der er afholdt første workshop, valgt udbyder (Pro Learning) og platform (Podio), lagt en struktur og skrivning af manuskripterne er startet. Modulerne forudsætter at man har været igennem de tidligere moduler. Dette forhold bragte en diskussion af, hvordan DM Forums produkter kan formidles. Der er stor interesse for de "gamle" moduler, men de er for svære at finde - de er ikke FAIR/har en PID og Vidensportalen er ikke ideel. Modulerne er dog også lagt i Zenodo, hvor de har fået DOI'er.

04 - Show&Tell - ESFRI support v/Rene Belsø

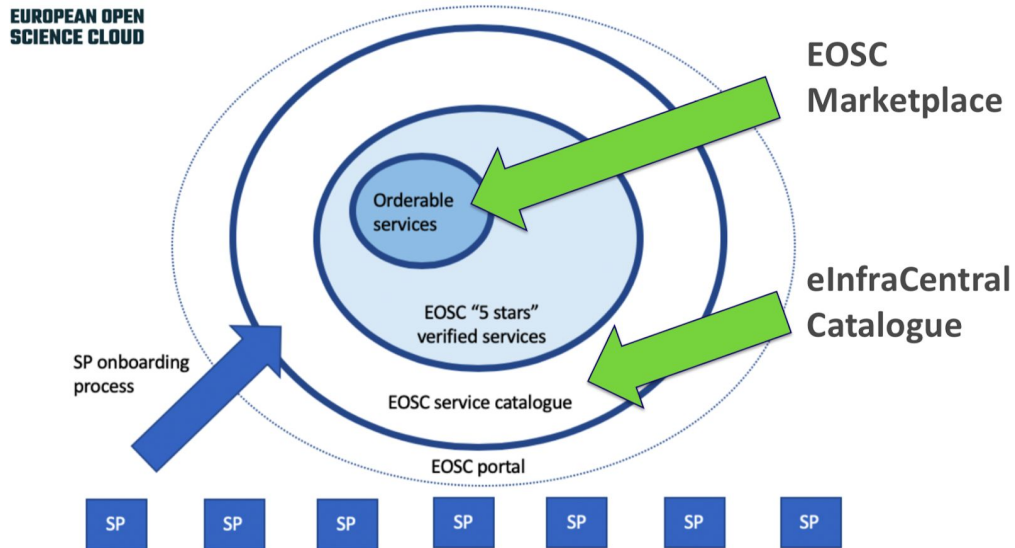
Tre ESFRI'er blev udsøgt, men to af dem havde ikke interesse i et samarbejde. Det blev diskuteret, hvorfor det var sådan, og en af deltagerne udtrykte at det måske med en "institutionel indgang" - dvs. via den lokale support - måske ville være nemmere.

05 - Show&Tell - FAIR langtidsbevaring af forskningsdata v/Gertrud Stougård Thomsen

Det indholdsmæssige er fastlagt, og det er besluttet at lave indholdet på hhv. dansk og engelsk. Behovsundersøgelse er fravalgt. Data der fokuseres på, er data der ikke indleveres til Rigsarkivet. Produktet forholder sig til gældende lovgivning - træder en ny bekendtgørelse i kraft, må man forholde sig til den på det tidspunkt.

06 - EOSC universe - what's the difference btw the portal and the marketplace? v/Sara Garavelli, Programme Manager TRUST-IT Services

EOSC Portal er for alle tilmeldte services - uanset modenhed og brugsvilkår, og reelt set blot et udstillingsvindue, hvor interesserede dirigeres til servicens hjemmeside for videre informationer. EOSC Marketplace er for det mindste subset af services - services der er "orderable services", og dermed for de mest modne services. Midt imellem ligger "EOSC 5-star verified services":

Sara fortalte om EOSC Portal og EOSC Marketplace fra hhv. udbyder og forbruger side:

Der er ikke formelt vedtagne rules of participation for serviceudbydere - og spørgsmålet "hvad vil det sige at være EOSC compliant?" er endnu uafklaret. Tilmelding (onboarding) af services til portalen, foregår forskelligt: Til Marketplace foregår det manuelt via en webformular, hvorefter informationerne verificeres manuelt, før servicen udstilles. Til det brede EOSC service katalog (eInfraCentral Service Catalogue) er tilmeldingen også manuel, men service informationer leveres og verificeres via den enkelte services API, dvs. uden menneskelig vurdering.

Barrieren for optagelse er begge steder lav: Verificeringskriterier (validation rules) er stadig under udvikling, og kvalitetskontrol er krævende at udvikle - desuden er der spørgsmålet om hvad er kvalitet?

Den nuværende Portal er en prototype - data er IKKE en del af den endnu, og det er kompetenceudvikling heller ikke. Via et INFRA EOSC 06 call skal der arbejdes på forbedring af EOSC Portal - bl.a. skal brugeroplevelsen forbedres, så man ikke forvirres over forskellige platforme. Derudover er der arbejdsgrupper, der skal arbejde på fx rules of participation. Fsva. kompetenceudvikling er der tanker om at integrere OpenAIRE Community of Practice <https://www.openaire.eu/cop-training>

Der blev spurgt til forretningsmodellen. Sara udtrykte at services burde være gratis for forskerne, men pt. er prisstrukturerne helt op til serviceudbydere. Der er mange ubesvarede spørgsmål: Hvordan håndteres juraen? Skal der fx være en central entitet til at afklare juridiske spørgsmål? Hvordan skal man forstå "5-star services"? Får services en ekstra stjerne når de er GDPR-compliant?

Slides [06_01 EOSC portal and Marketplace.pdf] @ https://sciencedata.dk/shared/DM_forum (mappen 'Slides mm fra møde 2019 06 1')

07 - Show&Tell - FAIRify humanistiske forskningsdata v/Lene Offersgaard

Konkrete aftaler om samarbejder med forskergrupper omkring at fairify data forventes indgået i juli. Pt. er ca. 17 grupper i spil. Processen har været tungere end forventet, men det er en succes at der er øget dialog mellem DARIAH og CLARIN.

08 - Show&Tell - National koordinering af Data Stewardship uddannelse i Danmark v/Michael Svendsen

Første analyser, litteraturreview og stakeholderlister er lavet (se <https://sbprojects.statsbiblioteket.dk/display/DME/>) og interviews planlagt.

Det er allerede nu tydeligt, at virksomhederne er meget aktive på området, men det er uklart, om de har samme opfattelse af hvad en data steward er som i universitetssektoren. Det bliver interessant at se, om indholdet af deres uddannelser fx matcher EDISON frameworket? DM Forum aktiviteten holder en 1-dags konference 4/10, hvor der inviteres bredt fra interessentlandskabet - både universitetssektoren, industri, myndigheder, styrelser, fonde. Initiativet supplerer den kommende rapport, og med FAIR Data Stewardship kurset i uge 47 kommer DM Forum godt rundt om data stewardship.

09 - Show&Tell - Praktisk Support V2 v/Lene Offersgaard

Der er lavet en redegørelse "Nuværende praksis når data tildeles licenser på CBS, KU, SDU, RA, KB", og der er indsamlet data på hvilke forskere bruger i datarepositorier, og workshop nr. 2 er afholdt, foruden interviews med forskere på KU/HUM om deres brug af licenser - interviewene fortsætter på andre institutioner. Aktiviteten planlægger en (TtT) workshop om CC licenser til data.

10 - DK-RDA news v/ Anne Sofie Fink

Kick-off på CBS 14.6 med 36 deltagere. Aktiviteten var dog for længst skudt i gang, jf. at noden blev præsenteret (med poster) på NeIC konferencen 16.5, og resume er lavet til DeiC konference 30.-31.10. Arbejdet er i fast gænge med Zoom møder hver 2. uge, den danske del af RDA websitet opdateres løbende, events promoveres på Twitter (#RDA_Denmark) og LinkedIn, og noden har egen side både på deic.dk og vidensportalen, og der er lavet "værge-video" (<https://rd-alliance.org/groups/rd-denmark>). Første kvartalsrapport er sendt til RDA Europe, og nyhedsbrev og roll-up er på vej. RDA ambassadøren (en forsker) gør en kæmpe forskel, så flere efterlyses.

Slides [2019 06 19 SHOW AND TELL] @ https://sciencedata.dk/shared/DM_Forum (mappen 'Slides mm fra møde 2019 06 19').

Beslutning:

1. Noden laver en poster til RDA plenary i Helsinki 23.-25.10.

11 - DMP netværk v/Falco Hüser

Falco indledte med en status på DMPonline: 14 forskningsinstitutioner bruger tjenesten, der har 1934 brugere, der har lavet 2265 data management planer. Dernæst præsenterede han hvad der var sket omkring opstart af DMP temanetværket siden sidste DM Forum møde. Temanetværket har nu fået en web-side (<http://www.deic.dk/da/datamanagement/dmp-temanetvaerk>). Netværket er åbent for alle der på den ene eller anden måde arbejder med data management planer. Tilmelding til netværket: Skriv til Falco Hüser FALH@kb.dk

Falco blev opfordret til at reklamere for netværket på DARMA netværket.

Slides [11_01 DMPnetværk.pptx] @ https://sciencedata.dk/shared/DM_forum (mappen 'Slides mm fra møde 2019 06 1').

Beslutning:

1. Vi hører på næste møde, om der er sket noget i netværket.

12 - Information om DeIC og DEFF proces v/Anders Conrad

Indledningsvist gennemgik Anders ændringerne specifikt gældende for DM Forum; DEFF er nedlagt pr. 1.6.2019 og finansieringen af er overført til Styrelsen for Forskning og Uddannelse (SFU). Det er uvist om uforbrugte midler fra 2015-18 fortsat står til rådighed, og hvis de inddrages skal der laves en spareplan. Derfor er præcise opgørelser fra aktiviteterne til august endnu vigtigere.

Herefter redegjorde han for den fremtidige mulige kontekst: Data management er en væsentlig del af det, som kommer til at afløse det nuværende DeIC. Der vil - på papiret - samlet set blive tilføje flere penge til data management, og der er planer om at integrere økonomien for Det Koordinerende Organ for Registerforskning (KOR).

En arbejdsgruppe skal komme med udspil for data management indsatsen årene 2020-25, men det er uvist hvornår og hvordan en ny organisation faktisk etableres - dog ligger det fast, at bestyrelsen har fokus på at nationale tjenester peger mod EOSC.

Data management arbejdsgruppens opgave er iflg. kommissoriet, at komme med anbefalinger vedrørende:

- Storage infrastruktur på nationalt niveau
- Sammenhæng mellem lokale, nationale og internationale løsninger (EOSC)
- Hvilke trin i datas livscyklus skal dækkes af nationale services?
- Udviklingsressourcer og -organisering
- DM Forum: eksistens, opgaver og budget
- Internationale medlemskaber: engagement og investering?
- National videndeling om internationale aktiviteter og resultater

Der skal foreligge en rapport fra arbejdsgruppen medio september mhp. bestyrelsesmøde ultimo september, og en høring i oktober. Endelig beslutning og tidsplan primo december (2019).

Slides [12_01 DeIC og DEFF DM Forum 20190619] @ https://sciencedata.dk/shared/DM_forum (mappen 'Slides mm fra møde 2019 06 1')

Beslutning: N/A

13 - KOR og data management v/Jeppe Klok Due, Det Koordinerende Organ for Registerforskning (KOR)

KOR har siden 2002 eksisteret som et rådgivende organ under Uddannelses- og Forskningsministeriet, der skal arbejde for at styrke dansk registerforskning gennem at skabe bedre adgang til data for forskere. Dataene kommer fra Danmarks Statistik (DST) Sundhedsdatastyrelsen (SDS), STIL m.fl., og der er mere end 3.000 brugere til disse følsomme data. En finanslovsbevilling for Registerforskning finansierer forsker-serviceordningerne (7 mio. DKK til DST, 3 mio. DKK til SDS), derudover kom i 2014-2019 også 16 mio. DKK fra Forskningsinfrastrukturpuljen.

Data management aktiviteter omfatter bl.a. datadokumentation af høj kvalitet, vejledninger i og programmel til sikker anvendelse af data i forskerservice, kurser i registerforskning og etik, vedligeholde et overblik over registre og drive et datavarehus. Der er mange udfordringer: de mange aktører i Danmark med hver deres sikkerhedsregimer, og at data skal blive på de to forskermaskiner i DST og SDS, så datadeling og internationalt samarbejde er pt. umuligt.

Jeppe gennemgik til slut hovedkonklusionerne i en kommende rapport til Nordisk Ministerråd for Sundhed omkring en "Nordic Commons for health data". Vision: Et delt virtuelt miljø hvor forskere kan arbejde med digitale objekter fra biomedicinsk forskning, dvs. finde/holde styr på/dele/genbruge data, software, metadata og workflows. Rapporten sammenligner de nordiske lande mht. hvor langt de er kommet ift. efterlevelse af FAIR principperne inden for forskellige domæner. Af de sammenlignede lande Danmark ligger meget højt (hvis ikke højest).

Jeppe blev spurgt, hvad kravet er for en forskermaskine? Kan der laves en "standard" (minimum requirements)? Jeppe svarede, at kravet er pt. at DST har fuld kontrol med adgangen til data. Barrieren er organisatorisk - det er forskellige myndigheder der har kontrol over data, og argumentet er, at sådan skal det være for at data ikke bare kan sammenkøres på tværs.

Slides [13_01 KOR-DMforum] @ https://sciencedata.dk/shared/DM_forum (mappen 'Slides mm fra møde 2019 06 1')

Beslutning: N/A

14 - Diskussion om DM Forums fremtid - eventuelt form og indhold efter 2019 v/Diba Markus (moderator)

Under den bevidst provokerende overskrift "DM Forum - fremtid eller fortid?" inviterede Diba til diskussion om DM Forums fremtid når "kunstgødningen" - DEFF pengene - slipper op med udgangen af 2019.

Diba forsøgte at få en afklaring af, om diskussionen bare skulle være en (snik)snak, eller om den skulle have et output som mål, og i givet fald hvilken form, hvilke modtagere, hvilket budskab det skulle have (fx et skriftligt produkt til arbejdsgruppen der er nedsat af DeiCS bestyrelse til at komme med udspil til data management området), men ingen meldte sig som bannerfører. DM sekretariatet er selvsagt inhabil.

Lyst til diskussion manglede dog ikke. Særligt ift. hvad budskabet skulle være:

- DM Forum bygger sociale broer - NB: Common Ground er en forudsætning for at man kan lave infrastruktur!
- DM Forum giver en identitet på nationalt niveau som kan bruges til noget - man skal op i national størrelse (liga) for at have international opmærksomhed, og DM Forum *kan* samarbejde internationalt
- Train-the-Trainer giver værdi - det bør fortsætte (selvom det måske nok ikke mere skal hedde Train-the-Trainer)
- vidensdeling er værdifuldt - man bærer viden tilbage i sin institution, holder kompetenceniveauet højt, får mulighed for at koordinere de lokale initiativer så dobbeltarbejde undgås(!) - og ikke bare dét; institutionerne kan hver især spare på energien gennem at lave fælles produkter
- DM Forum har en opgave med at skubbe på kulturændringer - det er en meningsfuld ramme om arbejdet med at nå ud til forskerne med de værktøjer der er

Der var forskellige synspunkter på formen på et fremtidigt DM Forum, men nogenlunde enighed om:

- DM Forum skal have dagsmøder 3-4 x årligt
- DM Forum skal være mere åben mod sin omverden - fx langt mere kontakt til styrelser og fonde
- DM Forum skal have et mandat - et mandat giver en platform at øve indflydelse ud fra (dog var der også dem, der mente at DM Forum hellere skulle være en fri agent ("hellere fri og fattig")).
- DM Forum skal prøve at få en rådgivende funktion
- DM Forum skal være mere synligt! Mere showoff! Gerne have sin egen identitet, fx hjemmeside hvor de fælles produkter og initiativer promoveres bedre end nu - logoet, der er blevet opfundet på falderebet, er et skridt i den retning
- DM Forum skal have forskerrettede (spændende indholdsrige) arrangementer

Andre synspunkter var også fremme, fx at DM forum kunne være et tværgående supportnetværk, at ledelser skulle kunne (burde) efterspørge opgaver hos DM Forum (analyser, undersøgelser, produkter etc.).

Slides [14_01 DM Forum - fortid eller fremtid] @ https://sciencedata.dk/shared/DM_forum (mappen 'Slides mm fra møde 2019 06 1')

Beslutning:

1. Diba opretter Google dokument alle kan skrive i - https://docs.google.com/document/d/1_fD3TzoLnSqMhHHa2Nfd9gG5AtK-INB_Osr2Az_y-8o/edit?usp=sharing - husk deadline er primo september (jf. Anders' redegørelse pkt. 12).

15 - Train-the-Trainer (TtT) v/Diba Markus

Nyt Data Stewardship kursus udbydes 18.-22.11.2019 i et samarbejde mellem DM Forum og NeIC - tilmelding sker på https://www.deltager.no/fair_data_stewardship_18112019. Der er i udgangspunktet reserveret 16 pladser til personer tilknyttet danske højere uddannelsesinstitutioner og bevaringsinstitutioner. Indholdet er ligesom kurset i marts (<https://indico.neic.no/event/56/>). Derudover laves ét mere TtT arrangement om at måle impact af data publicering, der var et meget populært forslag på sidste møde.

DM Forums aktiviteter er meget velkomne til også at lave TtT arrangementer - DM sekretariatet (Diba) hjælper gerne med planlægning, praktik og økonomi (finansiering af direkte udgifter).

Beslutning: N/A

16 - Eventuelt

Intet under dette punkt.